

Samenvatting

Inleiding

Den Engh is een behandelinrichting en vanaf de oorsprong (1833) altijd gericht op de behandeling van zwakbegaafde jongens. De opvoedingsmethode is in de loop van de geschiedenis wel veranderd. Sinds 1996 wordt de huidige Socio Groeps Strategie (SGS) op de rijksinrichting toegepast. Deze methode is in samenwerking met de Rijksuniversiteit van Groningen ontwikkeld.

De totale capaciteit van Den Engh bestaat uit 196 plaatsen. Van de 196 plaatsen zijn 160 plaatsen voor de groep zwakbegaafde jongens. Naast de landelijke bestemming voor zwakbegaafde jongens heeft Justitie in 2003 36 extra plaatsen beschikbaar gesteld bij Den Engh voor de opvang en begeleiding van jeugdige veelplegers. In Den Engh zitten jongens in de leeftijd van 12 tot 23 jaar. Dit zijn zowel jongens met een strafrechtelijke maatregel (PIJ) als een civielrechtelijke maatregel (OTS of voogdij met gesloten uithuisplaatsing).

Den Engh

Den Engh kent drie trajecten: Transport & Logistiek (T&L), Maritiem en Veelplegers. Alle trajecten worden op basis van de SGS-methode uitgevoerd, waarbij grote variatie bestaat in de mate waarin de SGS-methode wordt gehanteerd. De methode wordt binnen het traject T&L in de meest zuivere vorm toegepast. De trajecten Maritiem en Veelplegers zijn afgeleid van het traject T&L, waarbij met name het traject Veelplegers op diverse punten van de SGS-methode afwijkt.

Het groepsproces is in de SGS-methodiek het uitgangspunt voor de opvoeding van de jongens. De centrale gedachte is dat de groep gebruikt wordt om jongeren positieve ervaringen op te laten doen, waardoor nieuwe positieve beheersingspatronen ontstaan. Dit betekent dat de jongeren opgevoed worden met als doel om op te groeien tot personen met goede lichamelijke, affectieve, cognitieve, sociale en esthetische/ethische beheersingspatronen. In het kader van deze opvoeding worden de jongeren onderwezen en opgeleid.

Onderzoek

Het ministerie van Justitie heeft opdracht gegeven voor deze programma-evaluatie om meer zicht te krijgen op het programma en de aanpak van Den Engh. Het onderzoek is gericht op evaluatie van de SGS-methode. Het onderzoek bestaat uit vijf onderdelen:

- 1 Analyse instroom en plaatsing.
- 2 Interviews met jongeren.
- 3 Imago en samenwerking.
- 4 Effectiviteit van de aanpak.
- 5 Programma-evaluatie.

Deze programma-evaluatie richt zich specifiek op de reguliere trajecten van Den Engh voor de doelgroep zwakbegaafde jongeren. Daarnaast is er een experimenteel Traject Veelplegers, een afgeleide van de SGS-methodiek en nog sterk in ontwikkeling. Dit onderdeel wordt in dit onderzoek alleen in beschrijvende zin meegenomen (en niet getoetst).

Om het programma van Den Engh te kunnen evalueren is een *toetsingskader* opgesteld. Dit kader is vooral gebaseerd op 'What Works'¹: richtlijnen die – als daaraan voldaan wordt – de kans vergroten dat een interventie succesvol is. Een kanttekening bij dit toetsingskader is dat als Den Engh geen gebruik maakt van de als effectief bewezen methoden, niet geconcludeerd kan worden dat de aanpak niet deugt. Maar dan moet de gehanteerde werkwijze wel theoretisch onderbouwd zijn. Een ander punt is dat het niet alleen gaat om *of* iets werkt, maar ook *hoe*, voor *wie* en in *welke context* (kwantitatieve gegevens). Ondanks mogelijke kanttekeningen bij de *What Works* beginselen zijn deze in dit onderzoek als meetlat gehanteerd, aangezien het ministerie van Justitie deze beginselen ook als uitgangspunt neemt bij de binnenkort te starten brede accreditatie. (Voor kanttekeningen bij *What Works* en beschrijving toetsingskader zie 1.3).

Niet alle vragen uit het toetsingskader hebben hetzelfde belang. Op basis van de literatuur is een weging gemaakt van de factoren. Van de 19 factoren die het meest van belang zijn bij een strafrechtelijke interventie wordt een onderscheid gemaakt in factoren waaraan het programma in sterke, redelijke en niet/geringe mate voldoet.

Analyse instroom en plaatsing

Den Engh richt zich op op zwakbegaafd niveau functionerende jongeren en veelplegers. Volgens Den Engh komen de veelplegers grotendeels overeen met de zwakbegaafde jongens wat betreft problematiek en behoeften, met uitzondering van het IQ. Den Engh hanteert zelf geen specifieke toelatingscriteria.

De selectie loopt via het ministerie van Justitie. Voor Justitie vormt het IQ (tussen de 55 en 80) van de jongens het belangrijkste toelatingscriterium. Naast zwakbegaafdheid kijkt Justitie bij plaatsing in Den Engh ook naar de geschiktheid van de betreffende jongen voor de groepsaanpak. Voor het Traject Veelplegers hanteert Justitie de landelijke definitie van veelplegers als criterium. De jongens die behoren tot de groep van veelplegers worden geplaatst met een Ondertoezichtstelling met machtiging gesloten uithuisplaatsing.

In 2003 zijn er (volgens Den Engh) 105 jongens ingestroomd. Hiervan behoren 59 jongens tot de zwakbegaafde groep en 46 jongens tot de groep van veelplegers. In 2003 waren de civielrechtelijke en strafrechtelijke plaatsingen voor de doelgroep van zwakbegaafde jongens ongeveer gelijk (54% tegenover 46%). De meeste jongens (70,5%) zijn 15 of 16 jaar op moment van instroom. In 2003 was de meerderheid (72%) van de geplaatste jongens van allochtone afkomst, waarvan de Marokkaanse jongens (35%) veruit de

Noot 1 Engelse What Works beginselen: Programme Accreditation Criteria, van het Correctional Services Accreditation Panel, London, augustus 2003.

grootste groep uitmaakte. De Nederlandse jongens vormen met 28% de tweede groep. Door de geringe instroom zijn de mogelijkheden voor Den Engh om tot een optimale groepssamenstelling te komen beperkt. Den Engh streeft naar homogeniteit in de groepen (wat betreft leeftijd).

Interviews met jongeren

Opmerkelijk is het grote verschil tussen de waardering en kritiek van de jongens die de trajecten T&L en Maritiem hebben doorlopen en de jongens uit het traject Veelplegers. Deze verhalen komen niet overeen.

De jongens uit de trajecten T&L en Maritiem zijn overwegend positief. Ze zien allen de activiteiten als leukste en meest specifieke onderdeel van Den Engh. Het fysieke aspect en de spanning en avontuur van de activiteiten spreekt hen zeer aan. Daarbij bleken de jongens enthousiast over het onderwijs. Alle jongens bleken zeer trots op hun behaalde diploma's en certificaten. De belangrijkste kritiek ten aanzien van het programma van Den Engh heeft volgens de jongens te maken met de duur en zwaarte van het programma. De geïnterviewde jongens geven hiervan tal van voorbeelden (zie hoofdstuk 8). Tevens merkten zij allemaal op dat zij veel moeite hadden met het feit dat de groep altijd gecorrigeerd werd voor gedrag van een individueel groepslid. De jongens ervaren dit als een groot onrecht en kunnen dit moeilijk accepteren.

De twee jongens uit het traject Veelplegers hebben aangegeven Den Engh verbitterd en gefrustreerd te hebben verlaten. Zij hebben weinig waardering voor de SGS. Dit had voornamelijk te maken met het straffen van de groep voor het gedrag van een individu, maar ook het moeten corrigeren van de groepsgenoten. Uit de verhalen blijkt dat de jongens elkaar op een gegeven moment zijn gaan corrigeren, maar dat dit een grote façade is geweest. De jongens spraken vooraf af om elkaar waar en wanneer te corrigeren. Ook kijken deze jongens heel anders aan tegen het onderwijs en beschouwen het niveau van het onderwijs veel te laag en de relevantie van de certificaten ver te zoeken.

Imago en samenwerking

Het imago en de bekendheid onder de plaatsers van de zwakbegaafde doelgroep van Den Engh is doorgaans positief. Vooral omdat gemeend wordt dat het programma en de werkwijze goed aansluit bij deze doelgroep. Duidelijk verbeterd is de samenwerking en ook worden ouders beter betrokken. Genoemde minpunten zijn de starre planning en het afwijzen van communicatie over zaken die niet goed lopen. Den Engh wordt getypeerd als een naar binnen gekeerde organisatie. Opvallend is verder dat sommige kinderrechtters sterk voor en andere sterk tegen plaatsing op Den Engh zijn.

Het beeld voor wat betreft de veelplegers wijkt hier sterk van af. Een kritiekpunt is dat voor de start erg hoge verwachtingen zijn geschapen. De tegenvallende recidive en de hoeveelheid incidenten én de vraag of het programma wel aansluit bij deze doelgroep maakt dat er nog wel voorstanders zijn, maar dat er ook plaatsers zijn die grote vraagtekens zetten bij plaatsing in Den Engh. Verder wordt gesteld dat de wijze waarop ouders

worden betrokken niet aansluit bij de overwegend Islamitische doelgroep. Ook ten aanzien van deze doelgroep worden de beperkte mogelijkheden van open communicatie en het star dicteren van afspraken als kritiek genoemd. Verder worden er vragen gesteld over de selectie van jongeren (in Amsterdam) voor Den Engh.

Effectiviteit van de aanpak

De theorie achter de methodiek van Den Engh is uitgebreid beschreven. Desalniettemin is duidelijk dat de theorieën en ordeningskaders die gebruikt zijn niet gebaseerd zijn op de omvangrijke literatuur over ontwikkelingspsychopathologie van de afgelopen jaren (bijvoorbeeld groepsgerichte versus individuele aanpak; affectvrije benadering). Nu is het hebben van een moderne snit als zodanig geen kwaliteitskenmerk van een goede theorie, maar tientallen jaren empirisch onderzoek naar de manier waarop kinderen zich ontwikkelen en hoe problemen in de ontwikkeling kunnen ontstaan negeren is ook geen verdienste. De theoretische kaders van Den Engh lijken een gesloten systeem te vormen dat door een in omvang beperkte groep personen is ontwikkeld. De theoretische fundering en theoretische architectuur van dat systeem is enkele decennia geleden gelegd. Daarna is er voortgebouwd, zonder dat de fundamenten of het ontwerp nog ter discussie zijn gesteld. (Zo heeft weinig zichtbare reflectie plaatsgevonden op basis van moderne theorievorming.)

Het sterke punt is dat er een redelijk compleet en gedetailleerd gebouw staat. Weinig instellingen zullen zich kunnen beroepen op zulke gedetailleerd beschreven theorieën. Het zwakke punt is dat de wetenschappelijke wereld buiten het theoretische gebouw zich verder ontwikkeld heeft, zonder dat dit van invloed is geweest op de bouwers en bewoners van het huis.

Het dilemma dat nu ontstaat is het volgende. De theorie achter Den Engh is misschien wel gedateerd en op onderdelen niet houdbaar, maar daarom nog niet volledig onverdedigbaar. Dit dilemma kan alleen worden opgelost door empirisch onderzoek. De conclusie is dat we niet weten of de theorie achter Den Engh wel een zinnige basis vormt voor een behandelmethodiek.

Programma-evaluatie

Programma-ontwerp

De aanpak van Den Engh is gericht op het zodanig stimuleren van de groep dat zij zich na twee jaar als gezonde mensen kunnen beheersen. De aanpak is onderverdeeld in vier fasen, waarbij de ontwikkeling van de groep bepalend is voor het tempo. De activiteiten zijn heel belangrijk voor de sociogroepsvorming en zijn avontuurlijk, uitdagend en afwisselend, maar taak en functie gericht. Op deze manier doen de jongeren positieve leerervaringen op, waardoor hun zelfbeeld en motivatie groeit. Bovendien wordt door de activiteiten het onderwijs geïntegreerd in de aanpak. Dat betekent dat de jongeren vooral in het begin spelenderwijs leerervaringen opdoen. Het belang van de ondersteuning van de ouders wordt erkend, maar zij spelen op dit moment nog een bescheiden rol in de aanpak.

Het programma in de praktijk

Door de (uniforme) groepsaanpak wordt er weinig aangesloten bij de behoeften van individuele jongeren. De leefgroep wordt gebruikt als middel bij de opvoeding, maar als de groep erg homogeen is (veel allochtonen, leiderstypes) biedt dat minder kans op leren. Normerend optreden door volwassenen dient volgens de visie van Den Engh zoveel mogelijk beperkt te worden. Maar de groepsopvoeders hebben zeker de eerste fasen een sturende rol. In de praktijk blijkt verder dat niet alle jongeren in hetzelfde tempo hetzelfde leerproces doormaken, terwijl wel de hele groep geacht wordt tegelijkertijd een nieuwe fase in te gaan. De zwakkere jongens houden de groep op. Binnen het programma worden voor de zwakbegaafde doelgroep aantrekkelijke taak- en functiegerichte activiteiten uitgevoerd. Bij de veelplegers sluiten de activiteiten minder goed aan.

In de praktijk is duidelijk een spanningsveld aanwezig tussen de verantwoordelijkheid van de groepsopvoeders, de groepsverantwoordelijkheid en individuen die niet meedoen. De ongemotiveerde jongeren stagneren de groep. De groep gaat voor het individu (er zijn geen individuele behandelplannen, er wordt niet vraaggericht gewerkt en er vindt geen afstemming plaats op criminogene factoren van individuele jongens). De individuele fase is beperkt van duur; jongens ervaren de stap terug in de maatschappij als aanzienlijk. Er is sprake van een kloof tussen de instelling en de samenleving. De nazorg is vrijblijvend en naar ons inzicht te beperkt wat betreft intensiteit. De conclusie is dan ook dat zeker voor de veelplegers de aanpak onvoldoende aanslaat. Het programmamaverloop voor de groep zwakbegaafden achten we positiever.

Programma langs het toetsingskader

Uit het volgende overzicht kan worden afgeleid dat het programma van Den Engh vanuit een eigen visie is opgebouwd en ontwikkeld. Het door Den Engh uitgevoerde onderzoek naar de effecten van de SGS-methode biedt onvoldoende zicht op de recidive van de jongens die aan het programma hebben deelgenomen. De afwezigheid van een groot aantal essentiële onderdelen van de - in het toetsingskader – opgenomen factoren leidt tot de veronderstelling dat het programma in de huidige vorm slechts in zeer beperkte mate zal leiden tot vermindering van crimineel gedrag van jongeren die de Den Engh hebben doorlopen.

Schema 1 Score Den Engh op 19 belangrijkste factoren toetsingskader

In sterke mate aanwezig	In redelijke mate aanwezig	In geringe mate aanwezig
<ul style="list-style-type: none"> • Praktisch onderwijs • Beoordeling personeel 	<ul style="list-style-type: none"> • Selectiecriteria (exclusiecriteria) • Leren van vaardigheden • Oefenen vaardigheden in praktijk • Medewerkers toegerust om in te spelen op verschillen in leerstijl, motivatie en capaciteit van jongeren • Programma uitgevoerd zoals beoogd • Registratie van gegevens 	<ul style="list-style-type: none"> • Formuleren van doelstellingen en eindtermen • Uitgewerkte (wetenschappelijk onderbouwde) werkwijze • Afname tekorten/ dynamische risicofactoren • Aansluiten individuele leerstijlen en capaciteiten jongeren • Gebruik maken van gedragstherapeutische aanpak • Gebruik maken van gezinssysteem • Samenhang intensiteit programma en recidive risico • Aandacht bij jongere voor herkenning van kenmerken die leiden tot plegen delict • Doorbreken van deze (bovenbedoelde) kenmerken • Begeleiding bij maatschappelijke reïntegratie • Effectiviteitonderzoek

De afwezigheid van een groot aantal als essentieel aangemerkte factoren leidt tot de veronderstelling dat het programma in de huidige vorm slechts in beperkte mate zal leiden tot vermindering van crimineel gedrag van jongeren die Den Engh hebben doorlopen.

De SGS methode is een unieke aanpak die niet lijkt op wat elders wordt toegepast (en getoetst is). De door Den Engh als werkzaam beschreven bestanddelen zijn niet gebaseerd op vigerende theorieën, noch op evidence based programma's.

Conclusie en aanbevelingen

De belangrijkste conclusie uit dit onderzoek is dat er, vanuit de What Works beginselen geen redenen zijn om aan te nemen dat de SGS methode werkt (en dus leidt tot recidive vermindering). Omgekeerd kan er ook niet geconcludeerd worden dat het niet werkt. Alleen een effectonderzoek kan bepalen of de SGS methodiek werkt. Op basis van de in dit onderzoek toegepaste toetsingskader (op basis van de What Works beginselen) worden weinig elementen in Den Engh gevonden die bij zouden kunnen dragen aan recidivevermindering. Dit betekent dat naar alle waarschijnlijkheid veel effectiviteitverhoging te bereiken is door aanpassing van het programma. Op basis van de onderzoeksbevindingen is een aantal aanbevelingen opgesteld ter verbetering van de SGS methode (in de zin dat de kans op recidive vermindering wordt vergroot). Deze aanbevelingen zijn enerzijds gericht op Den Engh en anderzijds op Justitie.

Den Engh

De onderzoekers plaatsen substantiële kanttekeningen bij de SGS aanpak van Den Engh. Om de behandeling beter te laten aansluiten bij de 'What Works' beginselen, moet aan de volgende condities worden voldaan:

- *Methodiek aanpassen aan huidige ontwikkelingen*
Ondanks dat in deze studie niet bewezen is of de methodiek wel of niet werkt, is wel geconstateerd dat in de door Den Engh gehanteerde methodiek niet recente empirische ontwikkelingen en theoretische inzichten zijn meegenomen. Den Engh heeft daarbij niet onderbouwd waarom binnen de SGS methodiek is afgezien van het aanpassen van de methodiek aan de nieuwe inzichten. Aanbevolen wordt om te bekijken of de SGS methodiek aangepast kan worden aan de recente wetenschappelijke inzichten (uit vigerende theorieën en uit de empirie: evidence based).
- *Ouders ook op individuele wijze sterker betrekken bij het programma*
Momenteel is Den Engh bezig om de ouders steeds meer bij het programma te betrekken. Dit onderdeel is sterk in ontwikkeling. Daarbij is het van belang dat in de benadering van ouders het accent niet ligt in de groep, maar op begeleiding van een individuele jongere en zijn ouders. Van een groepsgewijze aanpak kunnen slechts geringe effecten verwacht worden.
- *Meer systematisch aanleren van vaardigheden*
Vanuit het idee dat de jongens heropgevoed worden, leert Den Engh die vaardigheden aan, die tijdens het proces van (her)opvoeden aan de orde komen. De onderzoekers bevelen aan om naast deze manier van werken ook op een meer systematische wijze vaardigheden aan te leren. Immers de meeste jongens zullen zich na Den Engh zelfstandig in de samenleving moeten zien te redden. Het richten op vaardigheden die een jongen in de maatschappij nodig heeft is daarom van groot belang. Door middel

van goede screenings- en diagnose-instrumenten dient individueel te worden vastgesteld aan welke vaardigheden het een jongere ontbreekt. Ten aanzien van het aanleren van vaardigheden moeten er ook duidelijke eindtermen geformuleerd worden. Dan is duidelijker wanneer een jongere gereed is voor vertrek en is het voor instellingen waarnaar doorverwezen wordt duidelijker welke vaardigheden de jongeren al wel en nog niet beheersen.

- *Risicotaxatie bij aanvang*
Bij aanvang van het programma dient een inschatting gemaakt te worden van de kans op recidive van een individuele jongere (risicotaxatie). In de programmering dient (op individueel niveau) met de uitkomst rekening te worden gehouden. Dit betekent dat de groep als norm niet heilig mag zijn, maar de individuele ontwikkeling van een jongere meer leidend moet worden.
- *Aandacht voor criminogene factoren bij de intake en de begeleiding*
Een programma dat gericht is op het verminderen van de kans op recidive dient gericht te zijn op (veranderbare) problemen en kenmerken van een jongere die samenhangen met zijn criminele gedrag (het verminderen van de dynamische risicofactoren). Binnen Den Engh zal dit aspect ontwikkeld dienen te worden. Dit betekent dat de, bij de intake van Den Engh in kaart gebrachte kenmerken en problemen van jongeren ook een duidelijke plaats moeten krijgen in de aanpak.
- *Vergroten van transparantie en samenwerking*
De geïsoleerde positie van Den Engh als instelling dient doorbroken te worden. Daarnaast gaat het ook om het vergroten van de ontvankelijkheid voor kritiek en bereidheid tot veranderen bij Den Engh. Het gaat dan om het bespreekbaar maken van ervaren knelpunten van plaatsers (gezinsvoogden), samenwerkingspartners (bijv. ten aanzien van nazorg), de uitwisseling met DJI en meer wetenschappelijke vragen over de aanpak (bijvoorbeeld uit dit onderzoek). Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor een succesvol vervolg.

De voorgestelde aanpassingen zijn dermate substantieel dat betwijfeld kan worden of een organisatie dat zelf kan. Naar onze mening dient overwogen te worden dit verbeterproces van het programma door een wetenschappelijk comité te laten sturen. Belangrijke onderdelen zijn heroriëntering op theoretische grondslagen en What Works beginselen integreren in de aanpak.

Justitie

- *Recidiveonderzoek*
Op basis van de theoretische onderbouwing is onbekend of de door Den Engh gehanteerde theorie een zinnige basis vormt voor een behandelmethodiek. Daarmee kan niet worden gesteld dat de SGS methode effectief kan zijn, maar evenmin dat dit niet zo is. In samenhang met de eventuele keuze voor een heroriëntatie dient gekozen te worden om een gedegen onderzoek te doen naar de effecten van de SGS voor zwakbegaafden. Pas dan wordt duidelijk of de behandelmethodiek het gewenste effect heeft, dat wil zeggen dat met de SGS methodiek recidive wordt voorkomen. Indien – zoals voorgesteld – gekozen wordt voor een vrij fundamentele aanpassing op het programma komt recidiveonderzoek pas in tweede instantie aan de orde.
- *Registratie*
De registratie moet verbeteren. Het kost nu erg veel moeite om gegevens over aantallen jongeren uit het (Tulp)stelsel te halen. Justitie en Den

Engh komen daarbij ook uit op andere aantallen.

- *Nazorg*

Een volgend aspect dat evident verbetering behoeft is de nazorg. De kloof tussen het leven in en rondom Den Engh enerzijds en de samenleving anderzijds is erg groot. Dit geldt in het algemeen voor terugkeer in de maatschappij van jongeren die in een justitiële jeugdinstelling zijn geweest. Ten aanzien van zwakbegaafde jongens vraagt dit om nog eens extra aandacht, gezien hun beperktere capaciteiten om zich een plek in de samenleving te verwerven. Zij verdienen intensieve begeleiding op het gebied van wonen, werken en vrije tijd bij de stap van een gesloten, overzichtelijke en 'beschermd' omgeving naar de vrije maatschappij. Hoewel duidelijk in een Convenant Nazorg is vastgelegd dat de Jeugdreclassering verantwoordelijk is voor de uitvoering van Nazorg is ook bekend dat de huidige aanpak vaak onvoldoende intensief is om een jongere adequaat te kunnen begeleiden terug in de samenleving.

Binnen het ministerie van Justitie wordt gewerkt aan verbetering van de nazorg en (aan het ontwikkelen van verplichte nazorg). Met Den Engh dienen afspraken gemaakt te worden over de invulling van die nazorg. Waarbij de optie nazorg overlaten aan de jeugdreclassering – naar onze mening - onvoldoende effectief is. Beschikbare financiële middelen spelen hierbij een belangrijke rol.

- *Veelplegers*

Het programma voor veelplegers is in dit onderzoek niet getoetst aan de hand van de vragen uit het toetsingskader, maar slechts in beschrijvende zin besproken. De reden hiervan is dat het programma een experimentele status heeft en nog volop in ontwikkeling is. Geconstateerd is het volgende:

- Het programma voor veelplegers is een afgeleide van de SGS-methodiek. Deze methode scoort slechts op twee van de elementen uit het toetsingskader positief, op zeven redelijk en op tien negatief. Door Den Engh is niet theoretisch onderbouwd dat de SGS methodiek van toepassing is op de doelgroep veelplegers. Het veelplegersprogramma is een 'verdunding' van de SGS-methodiek en niet specifiek aangepast aan veelplegers en voldoet daarmee niet aan het responsiviteitsbeginsel. De groepsaanpak in een homogene groep sluit niet aan bij deze doelgroep.
- Ook de activiteiten (Middeleeuwen, Robinson Crusoe) sluiten niet aan bij deze doelgroep. De groepsopvoeders stellen dat er sprake is van weerstand bij de jongens tegen het programma aanbod.
- De doelgroep van veelplegers is onvoldoende helder afgebakend en de instroom wordt achteraf marginaal door Justitie getoetst. Het is de vraag of op die manier de 'juiste' doelgroep in Den Engh wordt geplaatst.
- Het imago onder plaatsers is overwegend negatief. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de onduidelijkheid omtrent programmering en duur (wisselt sterk) en de ervaringen met geplaatste jongens.
- De geïnterviewde jongens zijn negatief.

Op basis van deze constatering is de vraag gerechtvaardigd of de SGS methode voor de veelplegers gecontinueerd zou moeten worden. Ons advies aan het ministerie van Justitie is dan ook om na overleg met de ketenpartners in de vier grote steden en Den Engh zelf serieus en kritisch te kijken naar de levensvatbaarheid van de SGS methode voor deze doelgroep. Een dergelijke herbezinning hoort naar onze mening bij de

voortgangsbespreking van een experiment dat een paar jaar geleden van start is gegaan. Op basis van een nadere analyse van de sterke en zwakke punten van de SGS methode voor de veelplegers kan een afwijking worden gemaakt tussen hetzij een fundamentele vernieuwing en herstart van de SGS voor veelplegers, hetzij de afbouw van dit onderdeel. Indien gekozen wordt voor een fundamentele vernieuwing is een herbezinning op de theoretische grondslagen en mogelijk werkzame bestanddelen op zijn plaats zijn, evenals - op wat langere termijn – een onderzoek naar de recidivecijfers van oud deelnemers aan het programma. Gezien de politieke belangstelling, de veelheid van betrokken partijen en de 'beschadigde' positie van Den Engh pleiten wij daarbij voor een onafhankelijke externe partij om dit 'bezinningsproces' te leiden.